

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7217214969
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7217214969.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Borisa Brondoša a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu: mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, proti žalovaným: 1/ A. B. C., narodený XX.X.XXXX, bytom D. XX, E., zastúpený: JUDr. Richard Kovalčík, advokát, so sídlom Rázusova 1, Košice a 2/ C. C., nar. X.X.XXXX, bytom D. XX, E., o zaplatenie 562,66 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II z 13. októbra 2021, č. k. 15C/23/2017-229

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a priznal žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 562,66 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaní neoprávnene užívajú nehnuteľnosť v jeho vlastníctve nachádzajúcu sa v katastrálnom území F., zapísanú na LV č. XXXXX ako pozemok parc. reg. „C“ č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 19 m², z dôvodu, že je na ňom postavená garáž súp. č. XXXX, ktorá je v ich bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, čím z ich strany dochádza k získaniu majetkového prospechu na jeho úkor.

3. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyšiel zo skutkových tvrdení strán, pričom na ustálený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 130 ods. 1, § 134 ods. 4, § 868 a § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 132a ods. 1 a § 135a ods. 2 a 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.1983 do 31.12.1991, z ktorých po predbežnom posúdení otázky vydržania vlastníckeho práva k predmetnému pozemku žalovanými, keď na vec aplikoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 484/2015 zo dňa 14.11.2018 ohľadom posúdenia dobromyseľnosti držby, dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby. Podľa skutkového nálezu prvoinštančného súdu najneskôr od 13.2.1987, kedy žalovaní uhradili poplatok za zriadenie práva osobného užívania, mali predmetný pozemok v oprávnenej držbe, nikto ich pri ich užívaní nerušil a táto nepretržitost' oprávnenej držby trvala minimálne desať rokov, teda 13.2.1997 došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k predmetného pozemku vydržaním, keďže žalovaní si mohli započítať do 10 ročnej vydržacej doby aj oprávnenú držbu práva osobného užívania pozemku pred rokom 1992. Skutočnosť, že žalovaný v 1. rade žiadal o odkúpenie pozemku v roku 2008, bola podľa prvoinštančného súdu nepodstatná, keďže v tom čase už boli žalovaní vlastníckmi

predmetného pozemku titulom vydržania. Uzavrel, že takéto usporiadanie právneho vzťahu sporových strán považuje za spravodlivé aj s prihliadnutím na tú skutočnosť, že pozemok, na ktorom je postavená garáž, tvorí radovú zástavbu, pričom všetkých ostatných 6 pozemkov pod garážami v zástavbe už bolo predaných vlastníkom garáží. Žalobu preto z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie žalobcu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP výlučným procesným úspechom žalovaných v spore.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobe vyhovie. Žalobca v odvolaní namietal nesprávnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie v otázke vydržania vlastníckeho práva k predmetnému pozemku žalovanými v 1. a 2. rade. Uviedol, že žalovaným nevzniklo právo osobného užívania k spornému pozemku, keďže dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 1364-1987 nebola registrovaná štátnym notárstvom. Uvedené podľa odvolateľa spochybňuje aj dobromyseľnosť žalovaných. Svojimi odvolacími námietkami vytýkajúcimi nesprávne právne posúdenie veci, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 CSP viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

5. Žalovaný v 1. rade sa vo vyjadrení k odvolaniu stotožnil s napadnutým rozsudkom, ktorý považuje za vecne správny. Nesúhlasil s odvolacími námietkami žalobcu o potrebe registrácie dohody štátnym notárstvom v prípade nadobúdania vlastníckeho práva titulom vydržania. V súvisiacej argumentácii poukázal na to, že ak by právo osobného užívania k spornému pozemku bolo vzniklo (ako osobitý právny inštitút existujúci pred rokom 1989), tak k vzniku vlastníckeho práva by bolo došlo ex lege novelou Občianskeho zákonníka (zákonom č. 509/1991 Zb.) a nebolo by potrebné sa v konaní zaoberať vydržaním. Uviedol, že k vydržaniu sa nevyžaduje splnenie všetkých podmienok pre vznik platného nadobúdacieho právneho titulu, ale postačuje aj tzv. domnelý právny titul, ktorý nastáva vtedy, keď nie sú splnené všetky právne podmienky pre vznik platného právneho titulu, tak ako v posudzovanom prípade a práve tento domnelý právny titul (dohoda o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 1364-1987) zakladá podmienku dobromyseľnosti, s tým, že na vydržanie sa vyžaduje reálna držba, nie vznik práva osobného užívania. Svoju dobromyseľnosť odvodzoval aj zo skutočnosti, že bol presvedčený, že štátny orgán zabezpečil registráciu predmetnej dohody na príslušnom štátnom notárstve. Poukázal pri tom na nejasné znenie predmetnej dohody, z ktorej nebolo zrejmé, ktorá zmluvná strana má povinnosť ju registrovať. Akcentoval tiež, že žalovaní riadne uhradili aj poplatok za zriadenie práva osobného užívania. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP a dospel k záveru, že nie je (odvolanie) dôvodné. Tento rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 28.6.2023 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP), odvolací súd dodáva:

8. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania

podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

9. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku konštatuje, že tento žalobcom uplatnený odvolací dôvod nie je v posudzovanom spore naplnený.

10. Žalobca svojimi odvolacími námietkami nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia otázky oprávnenosti držby predmetného pozemku žalovanými. Jeho odlišné nazeranie na uvedenú otázku je vystavané na presvedčení, že žalovaní nemohli byť dobromyseľní, keďže po oboznámení sa s článkom I. ods. 3 dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 1364-1987, museli mať vedomosť o tom, že právo osobného užívania uvedeného pozemku vznikne až registráciou tejto dohody štátnym notárstvom.

11. Odvolací súd námietky žalobcu nepovažuje za dôvodné a zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky pre nadobudnutie sporného pozemku do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných vydržaním, avšak podľa názoru odvolacieho súdu uplynutím 10-ročnej vydržacej doby počítanej odo dňa podpisu dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 1364/1987 zo dňa 8.4.1987 ako domnelého právneho dôvodu (titulu), t.j. dňom 8.4.1997.

12. Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutelnosť a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť (§ 134 ods. 1 Obč. zák.).

13. Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca (§ 134 ods. 3 Obč. zák.).

14. Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba (§ 129 ods. 1 Obč. zák.).

15. Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 Obč. zák.).

16. Ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona (§ 872 ods. 6 Obč. zák.).

17. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že vlastníkom nehnuteľnej veci sa stáva oprávnený držiteľ, ktorý mal takúto vec nepretržite v držbe po dobu 10 rokov, pričom do tejto doby sa započítava aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Predpokladmi pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním sú teda spôsobilosť predmetu vydržania, oprávnenosť držby a dobromyseľnosť držby po zákonom stanovenú dobu. Oprávneným držiteľom je pritom držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný o tom, že mu vec patrí (§ 130 ods. 1 Obč. zák.), pričom pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená. Neoprávneným je teda držiteľ, ktorý so zreteľom na všetky okolnosti nie je (nemôže byť) dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí.

18. Vydržanie, resp. vy-držanie – dlhé držanie, je starý (usucapio), praktický a špecifický spôsob nadobúdania vlastníckeho práva. Plynutím času sa tu subjektívne právo neoslabuje, ale naopak, nadobúda sa. Účelom vydržania je v prvom rade ochrana jednoznačnosti majetkových právnych vzťahov, teda snaha, aby každá relevantná vec mala riadne fixovaného vlastníka. Súdy musia pri posudzovaní vnímať vec z perspektívy obidvoch sporných strán, nielen izolovane z pohľadu vzťahu súdu a držiteľa samotného.

19. V „strednom“ občianskom zákonníku (1950 – 1964) má pôvod dnešný pojem oprávnenej držby viazanej na dobromyseľnosť s ohľadom na všetky okolnosti. V týchto rokoch 1950 – 1964 sa pozemkové vlastníctvo prevádzalo len zmluvne bez knižného zápisu. Občiansky zákonník z roku 1964 (zákon č. 40/1964 Zb.) do veľkej novely z roku 1982 (vykonanej zák. č. 131/1982 Zb.) vydržanie nepoznal a nepoznal ani držbu. Držba sa odvodzovala len výkladom. Od roku 1982 bolo vydržanie opätovne zavedené, dokonca so spätnými účinkami. Vydržanie bolo možné do vlastníctva štátu, ale s nárokom na získanie práva osobného užívania, ktoré sa po novele zákonom č. 519/1991 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok a notársky poriadok, v znení neskorších predpisov ex lege transformovalo na právo vlastnícke. Podmienkou prevodu nehnuteľností bola v rokoch 1964 – 1992 registrácia štátnym notárstvom s tým, že zápis na vtedajšej geodézii mal len evidenčný charakter. Dobová registrácia bola skôr hmotnoprávnym povolením štátu k prevodu než intabuláciou. V roku 1993 bývalé štátne notárstva zanikli. Katastrálne úrady začali rozhodovať o intabulácii, a to na rozdiel od tradičného stredoeurópskeho modelu, podľa ktorého sú nehnuteľnosti zapisované registrovými súdmi.

20. Na pojem oprávnenej držby, ktorá je podmienkou vydržania, sa vyvinuli dva v podstate protichodné právne názory. Prvý (skorší) právny názor akcentuje fakticitu a pocit neškodnosti. Tento názor vychádza z definície podľa dobového stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Cpj 51/84 (R 45/86), podľa ktorého „dobrá víra je presvedčení nabyvateľa, že nejedná bezprávne, keď si napr. prisvojuje určitú vec. Jde teda o psychický stav, o vnútorné presvedčení subjektu, ktoré samo o sobe nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, jejichž prostredníctvom sa vnútorné presvedčení prejavuje navenok, teda okolnosti, z nichž lze dovodiť presvedčení nabyvateľa o dobrej viere, že mu vec patrí (§ 132a odst. 1 o.z.). Navrhovateľ, ktorý sa dovoľáva ochrany podľa ustanovení § 132 o.z. musí (mimo iné) tvrdiť okolnosti, z nichž bude vyplývať dobrá víra; jej existenciu však samu o sobe prokazovať nebude. V tomto smere má však povinnosť dokazovať uvedené okolnosti a snaží v dôsledku toho nepriaznivé následky nesplnenia tejto povinnosti. Okolnosťami, ktoré budú svedčiť pro záver o existencii dobrej viery, budú zpravidla okolnosťami týkajúcimi sa právneho dôvodu nabytí a svedčiacimi o poctivosti nabyvateľa. Na rozdiel od prokazovania vlastníctví nebude treba, aby prokazoval platný právny dôvod nabytí, riadny prechod vlastníctví, ale len okolnosti svedčiaci o poctivosti nabytí. V tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctví a ochranou držby.“ Z praktického hľadiska možno uviesť, že dobové vzory právnych podaní pre občanov (Handl, V. a kol. Bratislava : Obzor, 1987, s. 146.) priamo predpokladali, že vydržanie slúži na nápravu formálnych chýb prevodov nehnuteľností.

21. Na tento právny názor v polovici deväťdesiatych rokov explicitne nadväzuje rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 117/94 (R 44/96), ktorého výklad považuje Ústavný súd SR v súčasnosti za ústavne konformný, podľa ktorého «K oprávnenej držbe (pozemkov) došlo... po dohode o ich kúpe, o ktorej súdy nemali pochybnosti. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby to nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúca len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už odvolací súd, ale nadobúdacím titulom bolo vydržanie. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fidae) držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“ (Zb. rozh. č. 45, zošit 9-10/1986 str. 193). K počiatku oprávnenej držby (k prechodu od počiatkovej predchádzajúcej detencie predmetných pozemkov) u nadobúdateľov - ako to vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, došlo podľa názoru dovolacieho súdu najneskôr 17. mája 1953, kedy došlo k prvej platbe. Preto treba považovať za správny právny záver prvostupňového súdu, že už v roku 1953 začala plynúť 10-ročná vydržacia lehota nepretržitej držby, pôvodnou vlastníčkou ničím nenarušovanej, ani spochybňovanej, ale ani inými tretími osobami.» Tento právny názor v literatúre hájil sudca najvyššieho súdu JUDr. J. Štefanko (Vydržanie ako právny titul nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti v nesporovom konaní In: Ars Notaria 4/2001, s. 18; Započítanie vydržacej doby pred 1. januárom 1992. In: Ars Notaria 2/1998, s. 24.; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

22. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t.j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/287/2006). Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nespĺnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018; uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/210/2019 z 12. 8. 2021; zdroj: nsud.sk; tvorba právnej vety: najpravo.sk).

23. V prejednávanej veci žalovaní vyvodzujú svoju dobrú vieru, že im vec patrí, teda titul vstupu do oprávnenej držby, z dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku č. 1364/1987 zo dňa 8.4.1987, ktorá nadväzovala na rozhodnutie Národného výboru mesta Košice, finančného odboru č. Fin.R-7121/1987/Ad. o pridelení pozemku do osobného užívania zo dňa 13.2.1987, právoplatného dňa 5.3.1987. Z tejto dohody vyvodzujú právo osobného užívania uvedeného pozemku do 31.12.1991 a vychádzajú z existencie tohto práva osobného užívania dňom 1.1.1992 uvedený pozemok užívali v domnení, že sa zo zákona stali jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi. Od 1.1.1992 teda užívali pozemok v dobrej viere, že im vlastnícky patrí a v tejto držbe po zákonom stanovenú dobu neboli nikým rušení. Vykonávali vo vzťahu k tomuto pozemku všetky práva, ktoré im ako vlastníkom patrili v zmysle § 123 Obč. zák., t.j. pozemok držali, užívali ho, riadne ho obhospodarovali a požívali plody a úžitky z neho a zároveň si plnili aj svoje povinnosti ako vlastníci, konkrétne platili daň z tejto nehnuteľnosti, ich držbu preto bolo možné považovať za dobromyseľnú „so zreteľom na všetky okolnosti“. Tento stav podľa tvrdení žalobcu trval až do roku 2008. Vzhľadom na skutočnosť, že v tom čase už uplynula 10-ročná vydržacia doba, je toto zistenie podľa názoru odvolacieho súdu bez právneho významu.

24. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že žalovaní nepredložili notárom zaregistrovanú dohodu o zriadení práva osobného užívania ako titul vstupu do oprávnenej držby, k tomu odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by takúto dohodu mali k dispozícii, vzniklo by im vlastnícke právo k uvedenému pozemku priamo zo zákona (ex lege) dňom 1.1.1992, pretože na základe takejto dohody by nepochybne bola preukázaná existencia práva osobného užívania ku dňu 1.1.1992 a žalovaní by neboli nútení na svoju obranu v tomto spore tvrdiť skutočnosti smerujúce k preukázaniu nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetnému pozemku vydržaním. Dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku notársky registrovanú teda nemožno považovať za titul vstupu do oprávnenej držby, keďže išlo o titul nadobudnutia práva osobného užívania, ktoré sa zo zákona transformovalo bez ďalšieho na vlastnícke právo.

25. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaní preukázali všetky predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k spornému pozemku vydržaním, teda spôsobilosť predmetu vydržania, oprávnenosť a dobromyseľnosť držby po zákonom stanovenú lehotu, rozhodol súd prvej inštancie vecne správne, ak žalobu zamietol.

26. Pokiaľ ide o žalobcom predložené uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/203/2017 z 30. mája 2019, odvolací súd konštatuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je

v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. 12. 1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 – 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 4 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

27. Pojem „otázka vyriešená“ podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP treba vykladať ako „vyriešená ustálene“. Zmyslom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je umožniť dovolateľom obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou o právny názor až dovtedy, dokým sa právny názor k danej otázke neustáli. Tento výklad má svoj racionálny základ, ktorý pramení z účelu dovolania, spočívajúci v požiadavke, aby najvyšší súd vlastným meritórnym rozhodovaním rozvíjal, zjednocoval a vytváral judikatúru slovenských súdov, a tak naplnil princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu. Ustálená prax musí byť zrejme nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 115/2020 zo 6. októbra 2020).

28. Podľa názoru odvolacieho súdu Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/203/2017 z 30. mája 2019 riešenú otázku „...či možno považovať dobu užívania pozemku na základe neregistrovanej dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku za dobu oprávnenej držby pre účely vydržania...“, nehodnotil (neposudzoval) aj v kontexte na daný prípad aplikovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018, podľa záveru ktorého v okolnostiach prípadu mohla neregistovaná zmluva založiť dobromyseľnosť nadobúdateľa, teda na právne posúdenie merita veci v tomto náleze vyslovené, dovolací súd v predmetnom uznesení žiadnym spôsobom nereflektoval, z ktorého dôvodu odvolací súd nepovažuje jeho závery za úplné a presvedčivé a už vôbec nie za precedenčne záväzné.

29. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

30. Podľa ust. § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

31. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. V odvolacom konaní boli žalovaní plne úspešní, preto im odvolací súd priznal proti žalobcovi nárok na 100 % náhradu trov odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP)